

91. Részletek Nicolae Ceaușecunak az RKP KB plenáris ülésén, a nemzetiségi dolgozók tanácsai megalakítását bejelentő előadói beszédéből. Bukarest, 1968. október 24.

A párt és államvezetőség nemrégiben lezajlott találkozásai a hazai magyar és német nemzetiségű értelmiségiekkel, erőteljesen bizonyították, hogy az együttélő nemzetiségekhez tartozó kulturális dolgozók maradéktalanul csatlakoznak pártunk marxista-leninista politikájához és a román értelmiség oldalán tehetségüket, ismereteiket és munkaerejüket hazánk szellemi élete felvirágoztatásának szolgálatába akarják állítani.

A teljes jogegyenlőség szelleme, az együttélő nemzetiségek szellemi fejlődéséhez biztosított feltételek jelentős mértékben tükröződnek abban, hogy a nemzetiségek számára szélesre tárultak az iskolák kapui minden fokon. Jelentős segítség ilyen irányban az anyanyelvű oktatás, kezdve az elemi foktól, egészen a felsőoktatásig, amely a hazai oktatás általános fejlődésével párhuzamosan bővült. Az 1967–68-as tanévben az együttélő nemzetiségek nyelvén működő iskolák hálózata 1944 iskolából és tagozatból állt, amiből 624 általános iskola I–IV. osztállyal, 1095 általános iskola I–VIII. osztállyal, és 107 általános műveltséget nyújtó líceum és tagozat. Ebből 1.480 iskola és tagozat magyar nyelvű, 386 német tannyelvű, a többi szerb, szlovák, ukrán, cseh tannyelvű. Az említett iskolák hálózata 242.000 tanulót ölel fel. Majdnem 14.500 óvónő, tanító és tanár működik az együttélő nemzetiségek nyelvén oktató iskolahálózatban, s járul hozzá a hazai oktatás és kultúra általános fejlesztéséhez. [...]¹

A szocialista demokratizmus fejlődésének időszerű követelményei, annak az időszerű követelményei, hogy az együttélő nemzetiségek még intenzívebben hasznosítsák alkotó energiáikat az egész népnek a hazánk szüntelen haladását szolgáló erőfeszítései keretében, arról tanúskodnak: meg kell alakítani az együttélő nemzetiségek reprezentatív jellegű szervezeteit, amelyek aktívan hozzájárulnak majd a párt politikájának megvalósításához, a szocialista társadalom fejlesztési programjának kidolgozásához és valóra váltásához. A Végrehajtó Bizottság e célból javasolja Románia Szocialista Köztársaság Magyar Nemzetiségű Dolgozói Tanácsának, valamint Románia Szocialista Köztársaság Német Nemzetiségű Dolgozói Tanácsának megalakítását. Azokban a megyékben, ahol a román lakosság mellett más nemzetiségű dolgozók is élnek, megalakítják az illető nemzetiségek megyei tanácsait. Ezek a szervek biztosítani fogják, hogy az együttélő nemzetiségek a román nép oldalán és a párt vezetésével intenzívebben részt vegyenek hazánk egész gazdasági, politikai és kulturális életében, hozzá fognak járulni egész népünk egységének erősítéséhez, a szocializmusért vívott harcban. [...]²

A Szocialista Egységfront keretén belül fognak működni az együttélő nemzetiségek dolgozóinak tanácsai. Ezek a tanácsok – széles képviselői jellegű szervezetek – közvetlen részt vesznek az ország egész politikai életében, biztosítják e nemzetiségek dolgozóinak egyre szélesebb körű, szervezett részvételét a legkülönbözőbb területeken, a szocializmus építése nagyszerű programjának megvalósításában, a haza anyagi és szellemi felvirágoztatásában. A központi és megyei nemzetiségi tanácsok egyik legfontosabb szerepe az lesz, hogy támogassák a párt-, az állami és a társadalmi szerveket az illető lakosság sajátos kérdéseinek megvizsgálásában, s így megtalálják a legjobb megoldásokat, amelyek összehangolják szocialista társadalmunk általános érdekeit a nemzetiségi honpolgárok érdekeivel.

Előre, 1968. október 26., 3. o., („Nicolae Ceaușescu elvtárs előadói beszéde.”)

¹ A nemzetiségi oktatás fejlődéséről és a párt kisebbségpolitikájáról szóló további részeket kihagytuk.

² A Szocialista Egységfront szerepével kapcsolatos részeket kihagytuk.